

1.UVOD

Proces reforme krivičnog procesnog zakonodavstva u Bosni i Hercegovini odnosno Republici Srpskoj ukazao je na jedan novi pristup krivičnom postupku, gdje akcenat stavljen ne samo na veću zaštitu osnovnih ljudskih prava i sloboda, nego i na efikasnost samog krivičnog postupka. Efikasnost krivičnog postupka u BiH je regulisana na taj način da je zakonodavac uredio krivični postupak i predvidio određene situacije u kojima se postupak može završiti u određenoj fazi, primjenom novih oblika skraćenog postupka. Kada se posmatra struktura kriminaliteta koji je prisutan na teritoriji oba entiteta RS i FBiH, i na teritoriji Brčko Distrikta, može se primjetiti da je opravdana pojava pojednostavljenih krivičnoprocesnih formi postupanja u krivičnom postupku. Važno je pomenuti da je dominantan tzv. sitni ili masovni kriminalitet. Primjena pojednostavljenih formi postupanja opravdana je za odlučivanje o lakšim krivičnim djelima, i za suđenje za jednostavnije krivične slučajeve. Posljednjih godina došlo je do uvođenja brojnih mjera koje se preduzimaju s ciljem povećanja efikasnosti krivičnog postupka, gdje posebno mjesto pripada upravo pojednostavljenim formama postupanja u krivičnim stvarima.

U tom kontekstu, izvršena je sistemska reforma krivičnog procesnog zakonodavstva, na teritoriji države Bosne i Hercegovine, u njena oba entiteta i Brčko Distriktu BiH. Riječ je o reformskom procesu koji je omogućio jedan novi pristup krivičnom postupku, u kome je akcenat stavljen ne samo na pojačavanje zaštite osnovnih ljudskih prava i sloboda, već i na efikasnost samog postupka. Imajući u vidu provedeno istraživanje, i prikupljene informacije, može se reći da u savremenom krivičnom postupku dobijaju na značaju njegovi instituti koji omogućavaju njegovo skraćivanje ili brži završetak na osnovu saradnje okrivljenog sa organima krivičnog postupka. Riječ je o sljedećim institutima: davanju imuniteta svjedocima, izjašnjavanju o krivici i postupku pregovaranja o krivici, i postupku za izdavanje kaznenog naloga. Može se zaključiti da su se pojednostavljene forme postupanja u krivičnom stvarima nametnule kao nužan način krivičnog postupanja prema izmijenjenoj strukturi kriminaliteta, u kojem veliku većinu čini kriminalitet od manjeg značaja.